

Posudek na závěrečnou bakalářskou práci Zdenky Boublerlové

Přací výrazy v japonštině

V úvodních oddílech poměrně obsáhlé bakalářské práce (63 str.) charakterizuje diplomantka předmět svého výzkumu – „přací výrazy v japonštině“ – jako univerzální jazykový jev v rámci obecných jazykových kategorií modu a modality i jako zvláštní slovesný způsob (deziderativ) s poukázáním na skutečnost, že vyjádření „přání“ není otázkou pouze tvaru a významu verba, ale týká se i dalších slovních druhů, v japonštině především adjektiva *hošii* a ohebné částice *-tai* mající adjektivní flexi. Z. Boublerlové se podařilo přehledně popsat základní typy „přacích výrazů“ na str. 5-8.

Označení „přací výrazy“ v názvu této bakalářské práce je dostatečně obecné na to, aby obsáhlo jak celou škálu referencí k mluvním aktům (prošení, objednávání, vymáhání atp.), tak celou škálu referencí k mentálním pochodům a stavům (toužení, chtění, zbožná přání apod). Jsou to specifické jazykové prostředky reprezentující vztah k realitě v přacím způsobu a v modalitě „žádosti(vosti)“. Diplomantka se zaměřila na kategorii přání „splnitelných“. Konstatuje, že japonština, která je co do počtu jazykových prostředků znamenajících „přání“ ještě „květnatější“ než čeština, má navíc – díky příznakovému charakteru odkazů k mluvnické osobě – i v oblasti vyjádření „přání“ řadu jazykových prostředků pro tzv. osobní orientaci.

Počínaje oddílem IV prezentuje diplomantka výsledky práce s vyhodnocováním korpusu příkladů a začíná (v oddílech IV a V) utříděním příkladů demonstrujících utváření „přacích výrazů“ z hlediska mluvnické osoby. Výrazy jsou v této části analyzovány jako morfologicky samostatné i nesamostatné jednotky. V oddílech VI – X uplatňuje diplomantka hledisko sémantické a uvádí postupně příklady sloves, substantiv, adjektiv a frazémů nesoucích význam „přání“. I zde však pojednává „přací výrazy“ jako systémové jednotky japonštiny se specifickou morfosyntaxí. Ve snaze vystihnout významové nuance těchto výrazů prokázala diplomantka při jejich překladu do češtiny značnou vynalézavost. V hlavní stati uvádí a překládá 230 příkladů ze svého korpusu, v příloze (str. 51-60) dalších 86. příkladů.

Je zřejmé, že ve své práci byla Z. Boublerlová vedena snahou prohloubit svou znalost rozsáhlé množiny „přacích výrazů“, které mají v běžné komunikaci velkou frekvenci a které jsou pro řadu svých morfologických, morfosyntaktických i sémantických zvláštností pro cizince obtížně zvládnutelné. Diplomantka se svého úkolu zhostila se smyslem pro systematický popis jazyka doprovázený korpusem dobře volených příkladů. Navrhuji hodnotit tuto práci známkou výborně.

Zdenka Švarcová